

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 28. — TELEFON Nr. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od 8-10 wiecz. Rękopisów nie wstraca.

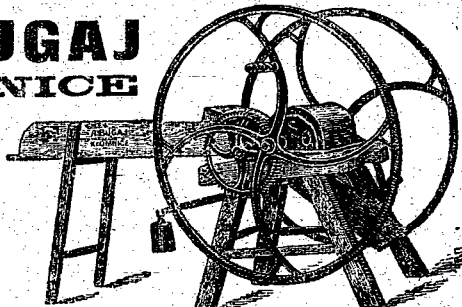
PRENUMERATA WYBIEŁ: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 5, kwartałnie rb. 3, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosobnioną do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80. Zmiana adresu kop. 20. Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.

GENY BEŁGOSZES: Za wiersz petitiwy rednospawalowy lub jego miejsce: Nadpisane k. 54, przed tablicą k. 40, na tekstem, 3 kol. i nieokreślony po kop. 25, za 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 20. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 8 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agencje: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

ANTONI BUGAJ KŁOMNICE

St. Dr. Z. W. W.

WYRABIA:

Plugi jednokonne, dwukonne, kołowe, bezkołowe i rozmaitych wielkości, DWUSKIBOWCE SAMOCHODY z POGŁĘBIACZAMI i z krotkami TALERZOWYMI. **Sieczarki** różnej wielkości bebnowe a także z kosami na kole, ręczne do maneżu i do siły pasowej nadzwyczaj lekkie w robocie, BARDZO MOCNE i bardzo tanie, ogólnie znane za swej dobroci. **BronysPREŻYNOWE** i KULTYWATORY z zębami AMERYKAŃSKIMI. **Bronki** polne mniejsze i większe. **Młocarnie** do PROSTEJ SŁOMY a także i do targanej, nadzwyczaj mocne. **Kieraty** różne. Sprzedaż hurtowa i pojedyncza. WYROBY NAGRODZONE na wystawach: w Częstochowie, Piotrkowie, Kaliszu, Sieradzu i Kielc. MNÓSTWO PODZIĘKOWAN od nabywców za rzeczywistą dobroć trwałość i taniość wyrobów, do których stosowane są najnowsze udoskonalenia. CIENNIKI z opisami na żądanie wysyła bezpłatnie. Adres dla listów: ANTONI BUGAJ w Kłomnicach, gubernji Piotrkowskiej. 0152

PIEKARNIA Marcelego Chmielewskiego

Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesioną została do lokalu własnego przy ul. Teatralnej 48 róg Zielonej Tel 654 Filje: ul. Dojazd 13, ul. Krakowska 35, ul. Siemk Kamielec 21.

Poleca pieczywo znane ze swej dobroci, Sprzedaż detaliczna i hurtowa. Piekarnia urządzona została podług awooczesnych wymagań. z poważaniem **Marceli Chmielewskiego**.

Na każdej glebie

lekkiej, średniej czy też ciężkiej nawożenie potasem jest konieczne, gdyż potas, tak samo, jak azot i fosfor, jest niezbędnym pokarmem roślin.

Nawożenie potasem

nie tylko powiększa urodzaje lecz i polepsza jakość plonu z nawozów potasowych

kainit (12-15% tlenku potasowego) nadaje się na gleby lżejsze, 40% sól potasowa (40-42% tlenku potasowego) na gleby cięższe.

Zamawiać należy wprost w Towarzystwach lub w Kółkach i Spółkach Rolniczych, w Akc. Tow. Ludwik Spiess i Syn w Warszawie, jak również we wszystkich handlach nawozami sztucznymi.

Współdzielczy Skład Żelaza

„RZEMIEŚLNIK”

1-sza Aleja № 12, Telefonu № 92

Skład został znacznie powiększony i zaopatrzony we wszelkie artykuły budowlane narzędzia rzemieślnicze i naczyńia kuchenne Wielki wybór aluminiowych naczyń Kółów pobielanych do bielizny 0206

3 pokoje

umeblowane z wygodami odajmg Wiad. Aleja 3 nr. 50 sklep spożywczy. 1992-3-1

Francuski

niemki przyjechały. Bo na polka szyje, do kate świadectwa, Bero Jabolkowej Jerozolimka 82 Warszawa 0278

Dwa

szwagraty do studni do sprzedania ul. św Barbary nr. 36 1908-3-1

Do wynajęcia

pokój i kuchnia drwał sz piwnicza 7 rubli miesięcznie Wiad. Teatralna 45 w kancelarze służby. 1951-3-1

Żelaza do prasowania najlepsze

poleca

W. STAJEWSKI, II Aleja № 33.

egzaminacji powakacyjne w 7-mio kl. Gimnazjum Żelazkim z prawami szkół rządowych.

M. SEOWIKOWSKIEJ

Częstochowa Teatralna 24.

rozpoczynają się dn. 8/21 Sierpnia, lekce 16/29. Podania o przyjęciu do wszystkich klas przyjmuje Kancelarja codziennie od 10 do 12. 0252-2-1

Lekarz-Dentysta

Stefan BABYLSKI

Przyjmują od 10-1 i od 4-7

© Częstochowa 2 Aleja Nr. 43, tel. 611

Doktor PAWEŁ BRONIAŁOWSKI

Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.

Choroby skórne, włosów piciowe, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-9 popoł. Janie od 3-4 popołud. Stosuje wrodziny wstrzykiwanie SALWARSANU (HATA 008 i 914 i badanie krwi na syfilis. 09.

POKOST

C. Ch. Szmidta w Rydze oraz wszelkiego rodzaju farby i gips-poleca

Skład Materiałów Aptecznych i farb

Wacława ORŁA w Częstochowie III Aleja 46. 09

Ryski Bank Handlowy, 03

Filja w Częstochowie.

II-ga Aleja № 26.

Wynajmuje w opancerzonym skarbcu KASETY STALOWE „SAFES”

Po cenach od 12 rb. do 24 rb. rocznie za leżnie od wymiaru kasetki.

Dla załatwienia czynności związanych z manipulowaniem złożonych w kasetkach wartości i napr. odcinanie kuponów etc. i odpowiednio urządzona poczekalnia w lokalu Banku znajduje się dyspozycji właścicieli kasy

ZGINEŁA karta pasportowa wydana przez fabrykę Grossmana na nazwisko Jana Gray. 1997

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie

Stanisławy Ligęzówny

w Częstochowie Teatralna 26.

Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki, Ochroniarki, Froebianki, Bony. Nauczycielki na godziny, francuski, niemieki i nauczycielki muzyki. Cudzoziemki biuro na żądanie sprostawa.

Oraz Kursy dla Ochroniarek i Froebianek, Zapisy nowo wstępujących kandydatek codziennie od 9 rano do 6 pp. Po ukończeniu świadectwa i posady.

Biuro otwarte od 9 r. do 6 po południu

Sprzedaz

resztek bawelnianych i wełnianych Michałkiej przeniesiona została z ul. Cerkiewnej Nr. 3 na ul. 2 Aleja Nr. 40 bama 2-ga piętro 2-gio 0258-3-1

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarsko-Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny

Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.

Fabrykaposadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów zcmentu. Ceny przystępne. 50.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

WYKONYWA:

Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne.

Ceny przystępne. 50.

DOM HANDLOWY

Zdzisław RYLSKI

Częstochowa 2 Aleja 20, tel. 93.

POSADZKI i LICÓWKI terrakotowe w rozmaitych kolorach, POSADZKI

BRAMOWE nadzwyczaj wytrzymałe, PLYTKI GLAZUROWANE na spo-

dach TERRAKOTOWYCH i KAOLINOWYCH stale na składzie

Mydło „Konik”
do osłabienia delikatnej, białej skóry i zachwycającej cory. Cena 50 kop. za kawalerki.

Krem „Konik”
Skórę czernią, szorstką, porowatą przemienia w błękitną i aksamitną. Tubo 40 kop.

Juider „Konik”
Zawiera obfitość tłuszczu. Jest delikatny, doskonale przyszedł do skóry. Zdjaleje siroko w czernieniu opakowaniu. Cena i rb. za pudełko. Sprzedawca wszędzie.

FABRYKI BERGMANN I S-KA, RADEBIEL-PRZEZNO, Główny skład w Rosji: BUREAU PREPARATOW CHEMICZNYCH, PETERSBURG, Etsarinski Kan. No. 15.

„Poznaj swój kraj“!

Oto jedno z tych niewielu szlachetniejszych hasel, które w ostatnich czasach ożywionym prądem przenikającą nasze sfilistraża społeczeństwo. Poznać dobrze swój kraj, to jeden z najelementarniejszych warunków, bez których wypełnienia nie może być mowy o prawdziwej miłości daniego. I poznać go trzeba samemu dokładnie, nie z opisów, lub opowiadań, — trzeba poznać jak żyją nasi współrodacy, trzeba własnemi oczami i własną duszą odczuć piękno naszej polskiej przyrody, trzeba samemu wyszukiwać zabytki naszej wiekowej kultury naszej przeszłości — umieć patrzeć na nie i umieć odczuć ich piękno swoiste.

O wiele lepiej dzieje się u nas pod tym względem obecnie, niż dawniej powstało towarzystwo opieki nad zabytkami przeszłości, które wyszukuje i rejestruje nasze zabytki i pamiątki, otacza je swoją opieką i w miarę możliwości chroni od zakłady, lub od nieodolnych przeróbek i poprawek, urządza ono wystawy, na których zaznajamia szeroki ogół z dawną sztuką polską; powstało towarzystwo krajoznawcze, którego centralna w Warszawie i liczne oddziały rozsiadane po całym Królestwie szerzą wiedzę krajoznawczą; nasza młodzież szkolna, gdy nastana wakacje, w mniejszych lub większych grupach rozprasza się po całym kraju, zaznajamiając się z jego osobliwościami i pamiątkami.

Powtarzamy jeszcze raz, lepiej jest, niż było dawniej, lecz daleko nam, pod względem znajomości własnego kraju, do Czech lub Niemiec, gdzie niemal w każdym mieście znajduje się towarzystwo kurystyczne, którego zadaniem jest zaznajamianie członków swoich najprzód z rzeczami godnymi widzenia w najbliższej okolicy, a potem w coraz dalszym promieniu. Towarzystwa takie wydają, treściwie opisy najbliższych sobie okolic, wytykają kierunek drogi do miejscowości godnych widzenia, urządzają schroniska i t. p., słowem wszelkimi siłami starają się zachęcić ogół i ułatwić mu poznanie własnego kraju.

U nas do niedawna było zupełnie inaczej; ten, kto miał na to, najpierw wyjeżdżał zagranicę, zwiadał obce, dalekie kraje, a o tem, co jest w Polsce ciekawego, dowiadywał się zazwyczaj dawniej z „Wędrowca” lub „Tygodnika Ilustrowanego”.

I w naszej Częstochowie jest wielu takich, którzy zwiadzili Rzym i Wenecję, którym nie obce są osobliwości Paryża i Wiednia, a dla których prawdziwą „terra incognita” stanowią najbliższe Częstochowy okolice i to wszystko, co oni kryją w sobie ciekawego.

A jednak, chociaż może nasze pamiątki nie imponują, jako dzieła sztuki, może nieosnute mgłą tajemniczych i romantycznych legend, mniej zaciekawiają od ruin zamczków niemieckich baronów — rozbójników nad Renem, mają one jednak w swojej prostocie i skromności jakoś dziwnie dużo uroku i poezji, a nas polaków tembardziej powinno one zaciekawiać, tembardziej powinno być dla nas drogą, że są one pamiątkami naszej minionej wielkości, że są one jakby ilustracją naszych dzieł, a w swem

Zwracamy uwagę czytelników oraz prenumeratorów naszego pisma na „Ostrzeżenie Komendanta” oraz na „Odezwy” prezydenta m. Częstochowy.

opuszczeniu i zaniedbaniu — niemym wyrzutem naszej niedbałości o nie. Mamy romantycznie położony Potok Złoty z jego fantastycznie postrzępionymi skałami wapienia jurajskiego; mamy ruiny zamku w Olsztynie, mamy starożytny kościółek św. Mikołaja pod Przyrowem, ciekawy zabytek dawnej sztuki budowlanej; są piękne starożytne kościoły w Mstowie, Kłobucku i Krzepicach, jest Gródzisko pod Kłobuckiem. Słowem jest dużo rzeczy ciekawych i godnych widzenia w najbliższej nam okolicy, trzeba tylko umieć szukać i patrzeć.

Jednym z najciekawszych zabytków, a może i najmniej znanym są ruiny zamku we wsi Danków pod Krzepicami. Początek zamku sięga przypuszczalnie 1400 roku i aż do końca XVI wieku; właścicielami jego byli Warszawcy herbu Habdank, od którego końcówki być może i powstała sama nazwa „Danków”.

W zamku tym Stanisław Warszawski, podskarbi Wielki Koronny, podczas rokoka Zebrzydowskiego gościł przez trzy miesiące króla Zygmunta III, a synowiec jego podejmował króla Jana Kazimierza, a podczas inwazji szwedzkiej uzbroid i umocnił zamek przeciwko szwedom.

Dziś z samego zamku pozostały tylko resztki bramy wjazdowej i resztki jakiegos budynku, ale z murów zewnętrznych okalających zamek i wałów obecnie jeszcze można dokładnie określić kierunek i formę fortyfikacji. W jednym końcu murów zamkowych wznosi się kościół z wysoka czworokątną wieżą. Sam kościół uległ kilkakrotnie pożarom i dziś, dość niefortunnie odnowiony, mało posiada cech starożytnych, ale zato wieża, która uniknęła szczęśliwie odnowienia, sięga odległych czasów i dziś wzbudza szacunek sędziwym wyglądem swoich czworokątnych potężnych fortecznych murów.

Sam zamek wraz z kościołem położony na brzegu rzeki Liswarty, szczególnie pięknie i malowniczo wygląda w pogodną letnią noc księżycową, kiedy sędziwe mury jego przelęgają się w rzecę, która w tem miejscu szeroko się rozlewa.

Nie lekajmy się tych trudów i niewygód, które czekają nas w wędrowce po kraju, starajmy się poznać to wszystko co jest w nim ciekawego. Bliskie zetknięcie się z przyrodą wzmocni nas na siłach, a widok naszych pamiątek historycznych i pomników naszej przeszłości pokrzepi nas na duchu i każe nam pogodniej i ufniej patrzeć w przyszłość.

I. Zieliński.
Częstochowa, d. 14—VII 1914 r.

Polacy w Ameryce.

Do Lwowa przybył w tych dniach wybitny dziennikarz polski w Nowym Jorku, p. Józef Drzewiecki. Współpracownik „Gazety Wieczornej” zwrócił się do niego po informacje w sprawie stosunków, obecnie panujących. Z rozmowy tej przytaczamy ustęp, dotyczący emigracji polskiej.

— Czy emigracja polska wzrasta? — Tak. Z roku na rok. Obecnie dzięki niedoleżnej administracji, Wilsona, stoimy w przededniu kryzysu ekonomicznego, co na razie wstrzyma falę emigracji, bo chłop już o tem wie i z tem się liczy.

— A jakąż jest przyszłość naszej emigracji?

— Strasznie trudne pytanie. Są tacy, którzy emigranta uważają w lwiej części za straconego. Są i tacy, co w gromadny powrót wierzą. Prawda bodaj leży w środku: wielu zginie, wielu się wynarodowi, ale wielu wróci, wróci z kulturą, z dobytkiem. Bo nasz naród jest strasznie moczny. A przytem broni się dzielnie. Można krytykować powne poczynania nasze, można się nawet śmiać z nich, ale

Baczność!

przynależać trzeba, że emigracja nasza pracuje niezmordowanie, poważnie i z wysiłkiem ogromnym. Dużo jeszcze ugorów, ale też dużo zażrątego pola.

— Chciałbym — dodał p. Drzewiecki — by pan jeszcze jedna, praktyczną wskazówkę pomieszczył. O ile chłop polski o żelaznej woli i wytrwałości, może w Ameryce się dorobić; o tyle t. zw. inteligent niema przed sobą. Rzemieślnik polski: stolarz, szewc, krawiec, albo też wyrobnik o silnych rękach, a jeszcze silniejszym uporze i zacietości może zwycięsko wytrzymać konkurencję z całym światem. Ale t. zw. inteligenta czeka sfasziwłe rozezorowanie. Bez znajomości języka i stosunków, bez fachu w ręku w nędzy i poniewierce żyć musi. Życie inteligenta polskiego w Ameryce jest strasznie trudne, rzeczywistość jest beznadziejną.

— o —

**KAFLE MSTOWSKIE I PRUSKIE.
INSTALACJA PIECOWE I - KUCHEN.
L. Nieprzecki i S-ka.**

Teatralna № 34, Telefon № 32

KRONIKA

— 2 dnia.

Mimo pogody i ciepła nad miastem wchodzić dni beznadziejne i noce bezgwiazdne. Przeżyliśmy w ciągu kilku dni ostatnich całą epokę. Po silnych podnieciach nadszedł czas pełnego stopienia nerwów i apatii. Nie znaczy to jednak byśmy się jej poddawali mieli. Dziś właśnie należy nam zachować równowagę, należy zwalczać depresję.

Nie trzeba też wierzyć pogłoskom. Pozbawieni telegrafu, telefonu i komunikacji kolejowej nie możemy dowiedzieć się faktycznej prawdy o przebiegu wojny. Wszelkie przypuszczenia przygodnych „strategików i dyplomatów” niechaj nas nie straszą.

Pozostaje jedno: spełniać przepisy obowiązujące i czekać, czekać wyjaśnienia się horyzontu nad Europą.

Odezwa.

Z polecenia Dowódcy wojsk Ces. niemieckich, ludności miasta Częstochowy ogłasza się:

1. Wszyscy posiadający broń palną obowiązani są w terminie do godziny 6-ej wieczorem dnia 5 sierpnia nowego stylu r. b., złożyć ją w Magistracie miasta Częstochowy.

2. Pragnący zatrzymać broń przy sobie obowiązani są uzyskać na to pozwolenie władzy wojskowej od osobista odpowiedzialności za nich Prezydenta miasta lub komendanta Straży Obywatelskiej. — Utrzymujący broń bez takiego pozwolenia podlegają karze śmierci.

3. Składy apteczne, apteki i składy materiałów palnych, posiadające zapas benzyny w ilości powyżej garnica, — obowiązane są zgłosić całą ilość tego płynu do Komendatury w hotelu Krakowskim, gdzie zarazem i należność będzie im wyplacona.

4. Kto po godzinie 9 wieczorem na wezwanie patrolu, „halt” nie zatrzyma się natychmiast będzie rozstrzelany.

Prezydent miasta.
Częstochowa, 4 sierpnia 1914.

— Z miasta.

Wczoraj ruch na ulicach panował prawie normalny. Na Rynek, jako w dniu targowym przybyło nieco wóciacin z nabiałem, kapustą, ziemniakami itp. Rzeczywiście zostało to wszystko prawie momentalnie rozechwytane.

O godz. 9-ej wieczorem zapanowała zupełna cisza.

Ostrzeżenie komendanta.

Wczoraj na słupach ogłoszeniowych rozlepiono następujące ostrzeżenie Komendanta miasta.

Ubiegłej nocy dokonano napadu na pojedynczych żołnierzy armii niemieckiej, oprócz tego zauważono zatrzymujące się podejrzane osoby w pobliżu posterunku wojskowego, wobec czego podaje się do ogólnej wiadomości, że:

1) Wszelkie podejrzane osoby spotykane w pobliżu posterunków będą rozstrzelane.

2) Przejazd lub przejście łańcucha posterunkowego z miasta na pole od zmiernych do świtu zakazane pod groźbą rozstrzelania.

3) Wzbronione jest zbliżenie się do koszar Zawady; osoby które się znajdują w pobliżu koszar dniami lub nocą będą przez patrole ostrzeżiwane.

W imieniu Jego Cesarzsko-Królewskiej Mości Cesarza rza Niemieckiego i Króla Pruskiego Komendant armji Częstochowskiej.

Częstochowa, d. 4 Sierpnia 1914 r.

— Zgen.

W poniedziałek s b. m. w Kłobucku pozostał się z tym światem zasłużony działacz na niwie społecznej, doktor medycyny s. p. Teofil Wiadysław Belina Brzozowski, lat 51.

Zmarły cieszył się ogólnym szacunkiem i poważaniem nietylko kłobuckian, lecz i całej okolicy łącznie z Częstochową.

Jak wiadomo, s. p. Brzozowski był jednym z oskarżonych w głośnej sprawie 82. Śmierć wyzwoliła go z więzów cierpienia.

Niechaj mu ziemia lekką będzie.

— W sprawie drożdżyny.

Jeszcze nie rozległ się huk dział karabinów — gdy większa część naszych kupców i handlujących, ze względu na samą mobilizację, zaczęła podnosić ceny artykułów spożywczych. Nie pomni, że kłeska wojny, kupcyvia ludność możliwości zarobku, pozycyia ci i handlujący, jak widać, myśla tylko o sobie.

Bo i jakżeż można sądzić inaczej gdy się widzi podniesienie cen za te artykuły, które były w zapasie, lub też nabywane w hurtowniach po cenach zwykłych? W niektórych restauracjach zdrożały także obiady a co dziwniejsze, zdrożała nawet woda owocowa — jakgdyby zabrakło wody w studniach, kwasu węglowego, sody, soku, lub jakby podrażał robotnik.

Wobec tego, podaje się do wiadomości że nie wolno podnosić cen artykułów spożywczych.

Nie wolno też wzbraniać się przyjmowania rosyjskich pieniędzy papierowych, które nie tracą swojej wartości.

Winni będą podlegać karze.

Czeki Tow. pożyczk-oszczędnościowego.

Dowiadujemy się, że częstochowskie Tow. pożyczk-oszcz. weszło w porozumienie z częstoch. oddziałem Warszawskiego Banku Handlowego co do wprowadzenia czeków Tow.

Otóż uchwalono, że Tow. pożyczk-oszczędnościowe, pragnąc przyjść s pomocą swym członkom będzie wypłacało 4,000 rb. 200 osobom, po 20 rb. każde.

Ograniczenie to wprowadzono dla tego — ażeby obdzielić czekami możliwie największą liczbę osób. Zatem w kursie ukazuje się nowa seria czeków, którą kupcy i handlujący obowiązani są przyjmować narówni z gotówką.

— Straż obywatelska.

Wczoraj przed wieczorem zostały wydane członkom Straży obywatelskiej specjalne legitymacje koloru złotego, podpisane przez p. prezydenta m. Częstochowy a potwierdzone przez Komendanta miasta, pułkownika Zellerna.

Kolej Herbsko-Kielecka.

Ostatecznie wyjaśniono, że uszkodzenia kolei Herbsko-Kieleckiej nie są tak obrzydliwe, jak pierwotnie przypuszczano.

Straty sięgają nie 4—5 milionów rb., lecz pół miliona rb. co, ze względu na gwarancję rządową, sięgająca 2 i pół miliona rb. są stratą niezbyt wielką.

Wszelkie straty pokryje rosyjskie ministerjum wojny.

— Składajcie broń!

W uzupełnieniu „Odezwy” prezydenta m. Częstochowy, którą zamieszczamy w dzisiejszym numerze „Gońca Częstochowskiego”, traktującej o składaniu broni, dodać należy, że każdy, kto złoży broń—otrzyma kwit sznurowy. Kwity będą wydane za numerami.

O drobną monetę.

Wielokrotnie byliśmy świadkami, jak kupiec, mimo najszczerzej chęci nie był w stanie wydać reszty z trzyrublowego lub pięciorublowego papierka. Wypływa to stąd, że wiele osób chowa skrzętnie drobną monetę.

Otóż w imię poczucia obowiązku obywatelskiego apelujemy do osób posiadających srebro i miedź—ażeby nie przekazywały jej, wywołują bowiem w ten sposób ogół z ciężkiej sytuacji.

— Lekarze częstochowscy.

Część lekarzy częstochowskich została powołana podczas mobilizacji do wojska. Otóż celem łatwiejszego orientowania się ogółu podajemy listę lekarzy, którzy pozostali w mieście i przyjmują chorych.

1) Lekarz miejski — dr. J. Marczewski, Cerkiwna 19; 2) dr. W. Stawnicki, II Aleja 35; 3) dr. P. Szaniawski, Teatralna 13; 4) dr. L. Batawja, Dojazd 9 i 5) dr. E. Kohn, II Aleja 31.

Kurs pieniędzy.

Dzisiejszy kurs pieniędzy w handlu jest: 100 franków=40 rubliom, 100 marek=50 rubliom, 100 koron=42 rubliom, 10 funtów sterlingów=51 rubl.

— Sprzedaż trunków.

W uzupełnieniu ogłoszenia komendanta m. Częstochowy zakazującego sprzedaży trunków—dodać należy, iż pozwolono jedynie na sprzedaż wina i piwa.

— Zaginiony chłopiec.

Zginął pięcioletni chłopiec, ciemny blond, oczy czarne. Ktoby coś wiedział o zaginionym — niechaj zawiadomi redakcję naszego „Gońca Częstochowskiego” lub rodziców zamieszkałych przy ul. Ciasnej nr. 14.

— Dla maturzystów częstochowskich.

Bratnia Pomoc słuchaczyw Politechniki we Lwowie podaje do wiadomości abiturjentów gimnazjów oraz wychowawców wszystkich szkół polskich w Królestwie Polskim, mających składać przy wstępowaniu na Politechnikę egzamin z geometrii wykreślnej i rysunków odręcznych, że

Pracza kurs przygotowawczy z geometrii wykreślnej, trwający do dnia 20 września.

Prowadzenie wykładów laskawie objąć raczył J.W. Pań Profesor dr. Kazimierz Bartel. Wykłady odbywać się będą codziennie, poczem pod kierunkiem pp. asystentów prowadzone będą ćwiczenia. Równocześnie odbywać się będą ćwiczenia z rysunków, odręcznych.

Cena za kurs geometrii wykreślnej łącznie z rysunkami odręcznymi wynosi 30 kor.; oddzielnie za kurs geometrii wykreślnej 25 kor., za rysunki odręczne 10 kor.

— Kto zechce?

Kto zechce podjąć się żywienia kolonierzy—niechaj zgłosi się do ko-

mandantury, hotel Krakowski przy ul. Kamiennej.

Jak nas informują, za całodziennie utrzymanie jednego szeregowca, składające się ze śniadania (kawa i dwie bułki), obiadu (z jednym mięsem) i kolacji (bez mięsa)—komendantura płaci markę i 20 fenigów.

Zamówienie na 400 osób.

— Zguba.

W administracji naszego „Gońca Częstochowskiego” jest do odebrania znaleziony na moście kolejowym dyplom na medal brązowy częstoch. Tow. Ogrodniczego, wydany w 1907 r. na imię p. Ignacego Żuzewicza.

Serb o serbach.

W Krakowie bawił znany z pobytu przed paru laty w Częstochowie i z artykułów w naszym „Gońcu Częstochowskim” zamieszczonych profesor Milurad Jankowicz, który wyklada w belgradzkim gimnazjum język serbski a w tamtejszym uniwersytecie język i literaturę polską.

Redakcja „Nowej Reformy” zaprosiła p. Jankowicza do siebie, a oto kilka szczegółów z udzielonych przez profesora serbskiego informacji.

— Jaką rolę mogła grać w spisku Serbów bośniackich ta „Narodna Odbrana”, której zamknięcia mają się teraz domagać władze austriackie?

— „Narodna Odbrana” jest instytucją czysto prywatną, założoną jeszcze za czasów, kiedy Serbia miała swoich działaczy w Turcji, kiedy raz po raz przybywał do Serbji jakiś wygłodzony i ogołcony ze środków do życia wychodźca, lub wygnaniec serbski. Takim ludziom udzielono zapomóg niedużych, bo Towarzystwo jest niezasobne. Właśnie w dzień Vidovdana, kiedy nadeszła wiadomość o zamachu, urządzono składkę na cele „Narodnej Odbrawy”. Jej głównymi klientami byli dawniej emigranci ze Starej Serbji i Macedonji. Cel jej był raczej humanitarny, a nie polityczny. Z pomocy „Narodnej Odbrawy” korzystali nie tylko Serbowie z Turcji i z innych państw zagranicznych, ale nawet Polacy. Podczas wojny bałkańskiej zgłosili się do niej dwaj bracia Cwiklińscy, uczniowie z Królestwa, z prośbą, aby ich przyjęto na ochotników. Tego im odmówiono, ale w jakiś czas potem obaj znaleźli się w czecie byłego ministra czarnogórskiego Gatala w walce przeciw Turcji. Obecnie „Narodna Odbrona” ma zamiar przeistoczyć się w rodzaj ligi kulturalnej.

— Jaka rolę odgrywał w niej major Przibuzewicz?

— O ile mi wiadomo, nawet tam nienależał. Jest to spokojny człowiek, zajmujący podrzędne stanowisko w ministerstwie wojny. Był on niemało zdziwiony rolą, przypisywaną mu przez prasę wiedeńską. Miał on styczność z emigrantami serbskimi o tyle, że, przyjeżdżając do kraju, molestowali go prośbami o protekcję, lub o pomoc, jako byłego obywatela austriackiego.

— Jednak w Austrii uporczywie utrzymuje się opinja, że zamach na Arcyksięcia inspirowany był w Belgradzie. Śledztwo podobno potwierdza tę opinję. I tak np. bomby użyte w Sarajewie pochodzą z arsenału w Kragujevac.

— Co się tyczy tych bomb, to nie rozumiem, dlaczego do tego szczegółu tyle się przywiązuje znaczenia. W Serbji wolno nosić broń każdemu, a ponieważ naród serbski, jak wszystkie narody bałkańskie, lubuje się w broni, każdy więc nosi z sobą tyle rewolwerów, ile zechce, nosi karabin, wzięły z sobą armate, gdyby mógł. Po obu wojnach bałkańskich prawie w każdym domu jest sporo sztuk broni, zdobytej na nieprzyjaciela.

Bomby rozdawano naszym powstańcom podczas walk z Turcją i Bułgarią w wielkiej ilości. Czy ich powstańcy użyli, czy nie, kóż może teraz wiedzieć? Zapewne z tego oza-

ś. † p.

Teofil Władysław Belina Brzozowski

doktor medycyny.

Opatrzony św. Sakramentami zmarł w Kłobucku dnia 3 sierpnia 1914 roku przeżywszy lat 51.

Eksportacja zwłok do kościoła odbędzie się w środę 5 sierpnia o godz. 6 ej wiecz. nazajutrz zaś o godz. 10-ej rano wyprowadzenie zwłok na cmentarz parafjalny w Kłobucku.

Na smutne te obrzędy zapraszają przyjaciół i znajomych
żona i dzieci.

su zostało jeszcze bomb poddostatkiem. Sam raz rozmawiałem z jednym z moich rodaków, który miał za pasem pięć małych bomb. Niech sobie panowie wyobrażą takiego gościa w kawiarni.

Odpowiedzi od Redakcji.

Abonentowi. O pozwolenie na otwarcie składu węgla we wsi trzeba się zwrócić do naczelnika właściwego powiatu.

X. Y. Z. Na „anonym” z zasady nie odpowiadamy.

Humor i satyra.

W księgarni.

— Muszę jechać do Marokko. Czy nie masz pan jakiego przewodnika po tym kraju, na półkach księgarskich?

— Owszem. Służę książką p. t. „Cztery tygodnie w Marokko”.

— Nie wezmę. Jadę tylko na trzy tygodnie.

Coś śmieznego.

Żona. — Wiesz co Alfonsie. Chciałabym mieć coś śmieznego do czytania.

Mąż. Przeczytaj sobie nasze... przedślubne listy.

Nic dziwnego.

Matka: Dlaczego tak hałasujesz, złościsz się i krzyczysz Maniusiu? Przypatrzył się Jasiowi jak się grzezie nie bawi,

Manusia: Nic dziwnego proszę mamy bo my się bawimy w tatusia i mamusię więc on jest tatusiem, a ja go łaję...

Niniejszym podajemy do wiadomości naszych odbiorców, oraz kolei Herbskiej, akceptowane przez Banki Warszawski albo Ryski, przyjmujemy za towar na równi z gotówką.

Stowarzyszenie Spożywcze „OBRONA” 0286-3-1.

My niżej podpisani przedstawiciele miejscowych sfer handlowych podajemy do powszechnej wiadomości, że czeki wydawane przez miejscowe zakłady przemysłowe, rzemieślnicze, firmy handlowe i t. p. na tutejsze Oddziały Banku Handlowego w Warszawie lub Ryskiego Banku Handlowego Akceptowane przez którąkolwiek z tych dwóch Instytucji będą przyjmowane przez nas za zapłatę za towar bez żadnego ograniczenia na równi z gotowizną. Antoni Jankowski, handel kolonjalny. M. Neufeld, skład apteczny. Jan Hamburg, handel kolonjalny L. Friedrich, skład mąki i kaszy H. Lipszytz, skład mąki R. Pruszkowski, tytonie i papierosy, Ad. Mocariski, B. Kowalik, cukry, kawa, herbata i t. p. oraz Karwiński i Zawistowski, handel kolonjalny.

Wytłomaczył się.
Nauczyciel: Dlaczego nie czeszesz się nigdy?
Uczeń: Bo nie mam grzebieńia proszę pana psora.
Nauczyciel: To weź grzebień od ojca.
Uczeń: Kiedy i ojciec nie ma grzebieńia?
Nauczyciel: Więc czemu się czeszesz?
Uczeń: Niczem, bo nie ma włosów...

Mała przeszkoda.
Przewodnik (prowadzący grono turystek): Za chwilę ujrzą panie najwęższy wodospad w tych stronach.
Jedna z turystek: A kiedy będziemy mogły go usłyszeć?
Przewodnik: O już teraz możnaby go doskonale słyszeć, byle panie zechciały choć małą chwilkę przestać mówić...

Zginął chłopczyk 5 letni blondyn ciemny Odprowadzić za nagrodą ul. Ciasna 14.

Mleczarnia „Podolanka” Teatralna 60 poleca: Mleko słodkie i zsiadłe i masło solone.

DLA OSÓB CIERPIĄCYCH NA: Pow. Red. Med. za № 201
obstrukcję, hemeroidy, katar błon, wzdęcia, wprost ratują
głowy oraz wszelkie choroby żołądka, wprost ratują
ciem środkiem są

Szwajcarskie gorzkie ziola d-ra Bauera.
Ziolo te przywracają apetyt i prawidłowe trawienie, oraz
wzmacniają organizm. Z dobrym również skutkiem
mogą być używane przedwko wrzasku na lewicy i
bram. Zgodnie w aptekach i składach aptecznych
marką Regis; pud. 50 k. 683

Kościelno artystyczny zakład Budowa i odnawianie styło...

Podłazny Zakład Złociste ozdoby, ramy, meble i t. d. E. Szumowski...

Handel toaletno-gastroνομiczny Karol Skrański...

ROBOTA, FOTOCUKLE i części zapasowe na rowery i załozony...

AKURZYKA Józef Rombalski...

Pracownia ubiorów Damskich i Dzieciaczych. LEOKADJI Teatrna 37

SKŁAD DREWIA budowlanego R. Basilewski Teatrna 54.

Adresy Firm Chrześcijańskich w Częstochowie, zamieszczone w posłtzym spisie, drukowane jeden raz na tydzień kosztują 20 zł. Administr. Gonca Czest. przyjmuje zamówienia w dalszym ciągu.

Apteczne składy S. Graybowski, Stradomska 28, tel. 5-20. W. Orzeł, III Aleja 46.

Białe materyjały E. Uchnast, II Aleja 31. Marja Beze II Aleja 20 m. 1 tel. 105. F. Lula i S-ka Krakowska 88.

Bednarskie zakłady Kopydłowski i S-wie, Teatrna 29, tel. 270

Biuro Elektrotechniczne Piotrowski i Januszewski, Teatr. 13, t. 1.

Biuro meloracji rolnych Kasimierz Deloff i S-ka II Al. 23, tel. 569

Biuro Techniczne i Fabryka wyrobów 1. Kociarnia zelazna i miedziana 2. Kanalizacja wodociagi i ogrzewanie MLOT, Dojazd 29, tel. 903.

Cykliodrom i warsztaty rowerowe Wyrób części surowych Siodel T. Kurasiowski, Szkolna 12, rog Jamiogorskiej.

Cegielnia Liska Cwierszynski i Piatkowski, Aleksandrowska 14, tel. 501 i 584.

Czapnicy Chawłowski II Aleja 50. Polojka II Aleja 19. Pydzinska II Aleja 37.

Cukiernicze wyroby Br. Kowalik, II Aleja 41.

Drzewny handel i przemysl Klawe Edmund, Aleksandrowska 20.

Dom Handlowo-Przemysl. Kasimierz Deloff i S-ka II Al. 23, tel. 569

Fotograficjal Przechki III Aleja 62. Wisniewski, II Aleja 18.

Warsz., fabryka szczerotek. Suwalski, Teatrna 19.

Farbiarnia A. Heintinger, II Aleja 19, tel. 5. Jan Sikorski ul. Targowa 25. rog Mikolajewskiej.

Fabryka mydla Dobosz Warszawska 54. Krygier Mielat, Krakowska 28, tel. 229

Fabryki gliz T. Walkowski, II Aleja 43, tel. 204.

Fabryki orkiestrjonow A. Kmonczak, ul. Stankowa 1, tel. 624 Z. Ryliki II Aleja 20, tel. 93.

Fabryki białceptow i piornikow A. Brajbias, dawniej Michotek II Aleja 28 tel. 124.

Fabryki ciutierkow. Dębski, Ulyjaski, Ostrowski i S-ka ulica Dojazd 29, tel. 89. Pasieka Mała 20 Tel. 5-33

Farby i artykuły techniczne W. Orzeł, III Aleja 46. Fabryki klodek i wentylatorow pokojowych J. Gębalski, Warszawska 22.

Grawarzy i pieczętarnie Cyganowski, Teatrna 11.

Handle win i towarow kolonialnych Karwiński i Zawilowski II Aleja 23, t. 83 Hurtowy Skład Poczutowek M. Baumert ul. Dojazd 29, tel. 91.

Introligatorzy Jurdziński Tadeusz II Aleja 29, tel. 202. Wasilewski Jan, II Aleja 42.

Koszykarskie Zakłady N. Miszeszak ul. J. w. Rocha 22. Józef Szeffer I Aleja 2 i 4.

Ksiegarnie i składy materyjalow piśmennyh Antoni Eger, I Aleja 14, Tel. 4-33. Pilija II Aleja 40, Tel. 4-25.

Kawa Matyjewicz, II Aleja 29. „Mokka Kawa” Piotrowski i Śmigrodski 2 Aleja 24 telefon 470.

Kociarskie i miedziane A. Braksator, Aleksandrowska 26, tel. 618 „Mlot” Dojazd 29, tel. 203.

Kentory przewozowe Wynajem karet, land, powozow, bryczek, przeprowadzka mobil, Józef Kosowski Teatrna 56, tel. 246. „Lech” A. Gluchowski i Lesiak, ul. Teatrna 11, tel. 550

Kanalizacje i wodociagi „Mlot” Dojazd 29, tel. 202. Piotrowski i Januszewski Teatrna 13 t. 1

Krawcy damscy Jan Zymek, Teatrna 35.

Krawcy męscy B. Kmiecik Aleksandrowska 14 (Walcy)

Kliniki ginekologiczne-pedagogiczne Teatrna 14, tel. 70, i 595. Dr. Pietrasiewicz, Jamiogorska 24. Magazyn bielizny męskiej i galanterji Teodor Kamiński, II Aleja 20.

Magazyny mied i galanter. Drogier Klara, II Aleja 41, Krajowska, Teatrna 17. Szarek Faleja, II Aleja 23.

Magazyny mebli Józef Leithop, II Aleja 22.

Mleczarnie i maslo Janina, Teatrna 57. Helena, Aleksandrowska 2 Walcy, „Skrydłow” ul. Teatrna 11, tel. 614 rog II-aj Alaj.

Maszyny do szycia Kom. Singer, II Aleja 35 tel. 604, Krakowska 23. The Kasprzycki Company 3 Al. 73

Oprawa obrazow i galanter. A. Dąbrowski III Aleja 24. Jan Wasilewski, II Aleja 42.

Optyczne zakłady K. Soszek, II Aleja 16, tel. 675.

Owocarnie W. Dukaczowski, III Aleja 50, tel. 601. Głza II Aleja 24, rog Teatr.

Odlownia metali W. Batkowski, ul. Dobra, rog Teatrnej dom Wlasy.

Piwa składy Pionński, ul. Teatrna 8, tel. 22. Wł. Skalski, Szkolna 11, tel. 332. Pelak, Mokra 12, dom wlasny.

Pracownia gorsetow Józefy, Szkolna 1, rog III Alaj.

Pracownie i magazyny obuwia Piedkowski, II Aleja 37. Brycht Antoni, Teatrna 13.

Przedsiqb. budowlane K. Piatek i A. Skoczek, ul. Cerkiewna 17, telefon 498. „Topr”, Krakowska 40, telefon 187.

Pismienne materyjały i kaligul buchalteryjne. J. Koba, Krakowska 24 telefon 674. F. D. Wilkoszewski 2 Aleja 22, tel. 68.

Piekarnie L. Maciejowski, III Aleja 69. R. Makowski, II Aleja 24.

Pralnie Chemiczne A. Heintinger, II Aleja 19, tel. 5.

Przybory Fotograficzne K. Soszek, II Aleja 16, tel. 674. W. Orzeł, III Aleja 46.

Pralnie bielizny i chemiez. Malachowicz, II Aleja 22. Malachowicz, III Aleja 42.

Pozozoznaczono Majewski Tomasz, Nadroczna 62. „Zofr” 2 aleja 31, glabe taploer

Powoznicze wyroby Mądrycki, Krakowska 24, tel. 147.

Skład Samedziatow wełnianych Stanislaw Kaczyński Stradomska 22.

Sklep Rybno - gastroνομiczny F. Dziatloch II Aleja 25, telefon 600

Składy win i wodek K. Krakowski, II Aleja 24, telefon 252. Skalski, Szkolna 11 telefon 223.

Skład towarow zelaznych i naczyń kuchennych. W. Stajewski II Aleja 23 tel. 650.

Stowarzyszenie oleali Jasnogorska 8, w Częstochowie.

Srebrzenie i Wklowanie T. Kotarba, Jasnogorska 26.

Skład fortepjanow i pianin. T. Poros II Aleja 26 tel. 574.

Stroje fortepjanow i korekta L. Wichlinski, Jasna 2.

Wyroby tabaczne T. Walkowski, II Aleja 43, tel. 204. Z. Marczyńska II Aleja 28 tel. 632.

Skład Pathefonow gramofonow i Zabawek dzieciowych Jan Knetig, II Aleja 59, tel. 2 123.

Roboty brukarskie i zfarbane Nowakowski Michal, Warszawska 57.

Ubezpieczenia od ognia Główna Aijentura Petersburskiego Tow. Ubezpiecz. od ognia, na życie i od nieszczęśliwych wypadkow” Mieczyslaw Rzdewski, II-ga Aleja 24 21.

Zakłady slusarskie - mechaniczne Zochowski, II Aleja 28, tel. 467.

Zakłady stolarskie i stolarsko-modelarskie Warsztaty Wsorowe Artystyczne - Remieslnicze Stolarskie. W parku powstowym, budynek przemysla ludowego K. Gutwiński, III Aleja 44. J. Krasinski, III Aleja 67. W. Kucharski, Teatrna 13. Ratkowski, II Aleja 24.

Zakłady ogrodnicze i kwiatowarstwo J. Napieralski, III Aleja 57. Kurek, Teatrna 17.

Zegarmistrz Paskerski, II Aleja 35, tel. 484.

Zakłady instr. muzycznych Stefan Malko, Dojazd 11, naprz. ckeaj

Zakłady elektr. mechaniczne F. Blachowicz, Szkolna 5, tel. 550. Oiatkiewica, Jasnogorska 24 42.

w Noworadomsku.

Magazyny knfekcji Maja Ruszkowskiej ulica Kalliska 155 telefon 24 10.

Malarskie Zakłady Jana Horszak owloza Telef. 189

Slusarskie Mechaniczny Zakład M. Swiderski, ul. Przedborzka, telef. 84.

Fabryka i Składy maszyn narzedzi rolniczych Franciszka Oczkowskiego ul. Przedborzka 24 telefon 1.

Przedsiębiorstwo studien artystycznych Kucharska Kalkulacyjnego ul. Komarowa 3 wlasny.

Magazyny obuwia Piotra Genarowicza ul. Kalliska, tel. 131.

Zakłady krawieckie Ludwika Bartnika, ul. Kalliska, tel. 118

Składy wedlin Tomasa Swedzika, ulica Przedborzka dom Sabskiego.

w Zawierciu.

Przedsiębiorstwo studien artystycznych Szespan Grzybowski ul. Nowa 28.

„Młot” Młł wyrobów tkanin, naczyń kuchennych i galanterji. Szwarczka ul. Kocielna dom 100.

Sklep galanteryjny Jan Szymek i S-ka, ulica Noworadska 20 Zawiercie.

Cukry Warszawskie. H. Romayłowicza ul. Poczowa dom „Uchławy”